

Sygn. akt III Ca 463/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 grudnia 2022 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący – Sędzia Sądu Okręgowego Andrzej Dyrda

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 22 grudnia 2022 r. w Gliwicach

sprawy z powództwa R. M.

przeciwko S. T.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej

z dnia 18 marca 2022 r., sygn. akt I C 3506/19

1. **oddala apelację;**

2. **przyznaje adwokatowi S. R. od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej kwotę 369 (trzysta sześćdziesiąt dziewięć) złotych, w tym kwotę 69 (sześćdziesiąt dziewięć) złotych podatku od towarów i usług tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi przez adwokata z urzędu w postępowaniu odwoławczym.**

SSO Andrzej Dyrda

Sygn. akt III Ca 463/22

UZASADNIENIE

Powód R. M. domagał się zasądzenia od pozwanego S. T. na swoją rzecz kwoty 4920 zł.

Uzasadniając żądanie pozwu wskazał, że pozwany zlecił mu usługę, którą powód wykonał, jednakże pozwany odmówił jej odbioru i zapłaty wiedząc z podpisanego zlecenia o odpowiedzialności odszkodowawczej.

W piśmie procesowym z 1 czerwca 2020r. powód sprecyzował, że dochodzona kwota stanowi wartość odszkodowania za wykonaną przez powoda usługę przygotowania pisma prawniczego, której to usługi pozwany nie odebrał i nie uregulował pełnej należności. Powód wskazał, że zawarł z pozwanym umowę, której przedmiotem była pomoc w przygotowaniu pisma z zakresu prawa. Strony ustaliły warunki umowy, zgodnie z którymi pierwsze pismo w sprawie miało być płatne, kolejne już bezpłatne. Jednocześnie w umowie znalazł się zapis, że w przypadku odmowy zapłaty kwoty ustalonej w umowie, powodowi będzie przysługiwało roszczenie odszkodowawcze – z uwagi na poniesione koszty związane z przygotowaniem usługi i początkowy nakład pracy. Pozwany był świadom warunków umowy, zgodził się na nią, powód przystąpił do jej realizacji, a pozwany przekazał niezbędne informacje. Po jej wykonaniu pozwany zaczął unikać kontaktu z powodem, odmówił uiszczenia środków należnych powodowi wynikających z umowy – mimo jej wykonania przez powoda.

Na rozprawie w dniu 8 października 2021r. powód sprecyzował żądanie pozwu w zakresie odsetek w ten sposób, że wniósł o ich zasądzenie od dnia wniesienia pozwu.

Pozwany S. T. na rozprawie w dniu 8 października 2021r. wniósł o oddalenie powództwa wskazując, że był u powoda po darmową poradę prawną, nie zawierał jednak żadnych umów z powodem.

Sąd Rejonowy w Rudzie Śląskiej wyrokiem z dnia 18 marca 2022r. oddalił powództwo oraz przyznał adwokatowi S. R. od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej kwotę 738 zł, w tym kwotę 128 zł podatku VAT, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi przez adwokata z urzędu.

Orzeczenie to poprzedził ustaleniem, że pewnego dnia pomiędzy 2009r. a 2014r. pozwany S. T. zauważył reklamę darmowych porad prawnych na murze w R. - N., których udzielał powód. Powód prowadził działalność gospodarczą polegającą na maszynopisanu, przygotowywaniu pism. Pozwany zadzwonił na numer telefonu podany w treści reklamy i umówił się z powodem na spotkanie w jego biurze. Pozwany chciał uzyskać poradę w sprawie alimentów, które płacił na rzecz żony, a które chciał od niej odzyskać. Na spotkaniu tym pozwany nie zawarł żadnej umowy z powodem.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd zwrócił uwagę, że zgodnie z twierdzeniami powoda strony miała łączyć umowa, na mocy której pozwany zlecił mu wykonanie usługi przygotowania pisma. Zgodnie z twierdzeniami powoda strony miała łączyć zatem umowa o świadczenie usług, która nie jest uregulowana innymi przepisami i do której zgodnie z art. 750 k.c. stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu.

Sąd wskazał także, że spornym między stronami był fakt zawarcia takiej umowy, gdyż pozwany zaprzeczał aby taką umowę zawarł z powodem. Sąd wskazał, że wykazanie faktu zawarcia umowy między stronami i jak i treści umowy obciążało zgodnie z art. 6 k.c. powoda. Powód jednak tej okoliczności w żaden sposób nie wykazał. Sąd uznał, że powód nie wykazał również istnienia jakichkolwiek przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanego przewidzianych w art. 471 k.c.

Z tych względów Sąd uznał, że powództwo podlegało oddaleniu, natomiast wysokość kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi przez adwokata z urzędu ustalono w oparciu o przepis § 4 ust. 1 i 3 w zw. z § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2016 r., poz. 1714).

Apelację od tego orzeczenia wniósł powód zaskarżając wyrok w całości zarzucając:

a) błąd w ustaleniach faktycznych, będący skutkiem nieprawidłowej oceny dowodów, bez ich wszechstronnego i całościowego rozważenia, wykraczającego poza rygor art. 233 k.p.c., polegający na mylnym przyjęciu braku zawarcia umowy w zakresie przygotowania pisma przez powoda na rzecz pozwanego, która to umowa miała być płatna, co prowadziło do nieprawidłowego stwierdzenia, iż powodowi nie należy się z tego tytułu żadna kwota;

b) pominięcie dowodu z umowy zawartej pomiędzy stronami, oraz nagrań rozmów pomiędzy powodem a pozwanym w zakresie realizacji tejże umowy, zasad odpłatności za zrealizowaną usługę przez powoda, oraz braku zapłaty, poprzez odmowę wystąpienia przez Sąd do Dyrektora Zakładu Karnego w R. celem udostępnienia tychże dowodów powodowi, a następnie przedłożenia ich sądowi, który to wniosek składał powód;

c) naruszenie zasady równouprawnienia stron w procesie poprzez uniemożliwienie powodowi pełnej obrony swoich interesów i przygotowania do rozprawy, co było niewykonalne z uwagi na izolację powoda w Zakładzie Karnym i brak dostępu do dokumentów będących w depozycie w Zakładzie Karnym, a które mogłyby zostać udostępnione, gdyby Sąd przychylił się do wniosku powoda w tym zakresie i wystąpił o ich dostęp dla powoda do Zakładu Karnego.

Na tych podstawach wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu według norm prawem przepisanych. Jak również zasądzenie na rzecz

pełnomocnika z urzędu kosztów pomocy prawnej za II instancję, które nie zostały opłacone w całości ani w części, ewentualnie przekazanie niniejszej sprawy do ponownego rozpatrzenia przez Sąd I instancji przy uwzględnieniu kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd Odwoławczy zważył, co następuje:

Sąd Okręgowy w całości podziela – przyjmując je za własne - ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd I instancji, jak i oparte na nich rozważania natury prawnej, przez co szczegółowe ich tutaj powielanie uważa za zbędne (porównaj: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2007r., II CSK 18/07), ograniczając się jedynie do odniesienia się do poszczególnych zarzutów apelacji. Jest tak tym bardziej, że Sąd I instancji poczynił bardzo szczegółowe ustalenia, które poddał następnie wnikliwej i rozbudowanej merytorycznie ocenie, które to działania procesowe Sąd odwoławczy w całości podziela.

Odnosząc się do podniesionych w apelacji zarzutów prawa procesowego, zwrócić należy uwagę, że przewidziane w art. 233 k.p.c., ramy swobodnej oceny dowodów wyznaczone są wymogami prawa procesowego, doświadczeniem życiowym oraz regułami logicznego myślenia, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonując wyboru określonych środków dowodowych i wążąc ich moc oraz wiarygodność, odnosi je do pozostałego materiału dowodowego (wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 14 sierpnia 2012 r., III AUa 620/12). Stawiając zatem zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. należy wykazać, że Sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego. Z tych względów za niewystarczające należy uznać przekonanie strony o innej niż przyjęta przez Sąd wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i o ich odmiennej ocenie niż ocena dokonana przez Sąd (Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w wyrokach: z dnia 1 marca 2012 r. I ACa 111/12; z dnia 3 lutego 2012 r., I ACa 1407/11). Jeżeli zatem Sąd, ze zgromadzonego materiału dowodowego, wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, co ma miejsce w niniejszej sprawie, to ocena Sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, chociażby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne (tak: Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w wyrokach: z dnia 8 lutego 2012 r. (I ACa 1404/11), z dnia 14 marca 2012 r. (I ACa 160/12), z dnia 29 lutego 2012 r. (I ACa 99/12); a także wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 17 maja 2012 r. VI ACa 31/12).

Nie można również pominąć, iż same, nawet poważne wątpliwości co do trafności oceny dokonanej przez sąd pierwszej instancji, jeżeli tylko nie wykroczyła ona poza granice zakreślone w art. 233 § 1 k.p.c., nie powinny stwarzać podstawy do zajęcia przez sąd drugiej instancji odmiennego stanowiska (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2012 r., I UK 347/11).

Powód tymczasem nie wskazuje uchybieniu przez Sąd I instancji regułom służącym ocenie wiarygodności i mocy poszczególnych dowodów, tj. regułom logicznego myślenia, zasadzie doświadczenia życiowego i właściwego kojarzenia faktów, a kwestionuje nieuznanie udowodnienia przez powoda dochodzonego roszczenia.

Powód pomija jednak, że samo wskazanie roszczenia i podstawy nie jest wystarczające do wydania wyroku uwzględniającego powództwo, albowiem ciężar na nim obowiązki dowodowe, które wynikają z art. 6 k.c. oraz art. 232 k.p.c. Pierwszy z nich, art. 6 k.c., nakłada na stronę ciężar udowodnienia faktów, z których wywodzi ona skutki prawne. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 7 listopada 2007 r., (II CSK 293/07, Legalis nr 162518), ciężar udowodnienia faktu należy rozumieć z jednej strony jako obarczenie strony procesu obowiązkiem przekonania sądu dowodami o słuszności swoich twierdzeń, a z drugiej konsekwencjami poniesienia realizacji tego obowiązku, lub jego nieskuteczności. Tą konsekwencją jest zazwyczaj niekorzystny dla strony wynik procesu.

Mając na względzie powyższe, nie sposób było uznać, że powód wykazał fakt skutecznego zawarcia z powodem umowy, na podstawie której mógłby się domagać od pozwanego wynagrodzenia dochodzonego pozwem.

Nie było również uzasadnionym podnoszenie przez powoda zarzutu naruszenia równouprawnienia stron. Wskazać bowiem należy, że powód korzystał z pomocy prawnej udzielonej mu przez pełnomocnika z urzędu. Nadto, to na powodzie, jako inicjatorze tego postępowania ciążył obowiązek odpowiedniego zgromadzenia dowodów na poparcie

twierdzeń zgłaszanych w pozwie, albowiem winien on liczyć się również z tym, że w razie oddalenia powództwa może on ponieść dodatkowe koszty związane z obowiązkiem zwrotu kosztów procesu poniesionych podczas obrony przez pozwanego. Nadto, przepisy postępowania cywilnego nie przewidują, że sam fakt izolacji penitencjarnej oznacza naruszenie zasady równości procesowej strony, w szczególności w sytuacji gdy jest ona reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika.

Nadto należy wskazać, że wniosek o rozpoznanie sprawy na rozprawie złożony przez powoda w piśmie z dnia 21 czerwca 2022r. należało zakwalifikować jako niedopuszczalny albowiem nie został on zawarty w apelacji powoda. Zgodnie bowiem z art. 374 zd. 2 k.p.c. rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym jest niedopuszczalne, jeżeli strona w apelacji lub odpowiedzi na apelację złożyła wniosek o przeprowadzenie rozprawy, chyba że cofnięto pozew lub apelację albo zachodzi nieważność postępowania. Z powyższego wynika, że zawarcie tego wniosku w późniejszych pismach należy uznać za spóźnione, w związku z czym nie mógł on odnieść zamierzonego skutku.

Z tych względów apelacja powoda podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej orzeczono na podstawie § 8 pkt 3 w związku z § 16 ust. 1 pkt 1 i § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 18).

SSO Andrzej Dyrda